

Udskriftsdato: 6. januar 2026

VEJ nr 9259 af 20/03/2019 (Gældende)

## Vejledning om behandling af sager om repræsentanter for uledsagede mindreårige udlændinge

---

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: Børne- og Socialmin., j.nr. 2018-5646

# Vejledning om behandling af sager om repræsentanter for uledsagede mindreårige udlændinge

## *Indholdsfortegnelse*

1. Indledning
2. Mindreårige udlændinge der er omfattet af ordningen
  - 2.1. Personlige repræsentanter efter § 56 a i udlændingeloven
    - 2.1.1. Udpegning
    - 2.1.2. Ændring og ophør af hvervet som repræsentant
    - 2.1.3. Indbringelse for familieretten
    - 2.1.4. Straffeattester m.v.
  - 2.2. Midlertidig forældremyndighedsindehaver
    - 2.2.1. Udpegning
    - 2.2.2. Ændring og ophør af hvervet som midlertidig forældremyndighedsindehaver
3. Udpegning af midlertidig forældremyndighedsindehaver for børn der ikke er omfattet af ordningen med repræsentanter

## *1. Indledning*

Det fremgår af § 56 a, stk. 1, 1. pkt., i udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 239 af 10. marts 2019 med senere ændringer, at en uledsaget udlænding under 18 år, der opholder sig her i landet, får udpeget en repræsentant til varetagelse af sine interesser, medmindre ganske særlige grunde taler derimod.

Formålet med denne repræsentantordning er at sikre, at alle uledsagede mindreårige udlændinge får udpeget en fast personlig støtte hurtigst muligt efter deres ankomst til Danmark.

Repræsentanten vil have kompetence til at træffe alle beslutninger, som en forældremyndighedsindehaver normalt kan træffe på vegne af barnet. Repræsentanten skal således ikke kun varetage barnets interesser i relation til spørgsmålet om opholdstilladelse i Danmark, men skal også drage omsorg for barnet og træffe afgørelse om dets personlige forhold.

Det fremgår af § 28 i forældreansvarsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1256 af 7. november 2018 som bl.a. ændret ved lov nr. 1711 af 27. december 2018, at hvis indehaveren eller begge indehavere af forældremyndigheden er forhindret i at træffe bestemmelse om barnets personlige forhold, afgør Familieretshuset, hvem forældremyndigheden skal tilkomme, så længe hindringen varer. Bestemmelsen medfører, at der skal udpeges en midlertidig forældremyndighedsindehaver, når en uledsaget mindreårig udlænding meddeles opholdstilladelse i Danmark.

Ved Familieretshusets modtagelse af en sag om udpegning af en midlertidig forældremyndighedsindehaver eller udpegning af en repræsentant for en uledsaget mindreårig udlænding visiteres sagen efter § 4 i lov om Familieretshuset. Ved visitationen fastlægges efter §§ 5-7 i lov nr. 1702 af 27. december 2018 om Familieretshuset, om sagen skal behandles som en såkaldt § 5-sag (enkle sager), § 6-sag (mindre enkle sager) eller § 7-sag (komplekse forældreansvarssager). Dette har betydning for, hvordan sagen behandles, og hvorvidt afgørelse træffes af Familieretshuset eller familieretten. Hvis afgørelse i sagen træffes af Familieretshuset, kan afgørelsen indbringes for familieretten.

Det fremgår af § 3, stk. 2, i lov nr. 60 af 29. januar 2003 om ændring af udlændingeloven og integrationsloven (Behandlingen af sager vedrørende uledsagede mindreårige asylansøgere), at bestemmelserne

om udpegning af repræsentanter og midlertidige forældremyndighedsindehavere ikke gælder for børn, der inden den 1. april 2003 er meddelt opholdstilladelse eller er registreret som asylansøgere efter udlændingelovens § 48 e, stk. 1.

Vejledningen anvendes fra den 1. april 2019 og erstatter vejledning nr. 9046 af 24. januar 2017 om behandling af sager om repræsentanter for uledsagede mindreårige udlændinge.

Vejledningen er opdateret som følge af lov nr. 1711 af 26. december 2018 om ændring af forældreansvarsloven, lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love (Ændringer som følge af lov om Familieretshuset og skærpet fokus på beskyttelsen af barnet i sager efter forældreansvarsloven), der træder i kraft den 1. april 2019. Med lov nr. 1702 af 27. december 2018 om Familieretshuset nedlægges Statsforvaltningen. Statsforvaltningens familieretlige opgaver vil herefter blive varetaget af Familieretshuset og familieretten. Dette gælder også for opgaven med udpegning af midlertidige forældremyndighedsindehavere efter § 28 i forældreansvarsloven og udpegning af repræsentanter for uledsagede mindreårige udlændinge efter § 56 a i udlændingeloven.

Om Familieretshusets sagsbehandling henvises til vejledning om Familieretshuset.

Vejledningen gælder ikke for Grønland.

## *2. Mindreårige udlændinge der er omfattet af ordningen*

### *2.1. Personlige repræsentanter efter § 56 a i udlændingeloven*

#### *2.1.1. Udpegning*

Når Udlændingestyrelsen konstaterer, at en udlænding er under 18 år, og at udlændingen ikke er ledsaget af sine forældre eller andre voksne, der reelt er trådt i forældrenes sted, indsender styrelsen en anmodning til Familieretshuset om, at der udpeges en repræsentant for barnet.

Det er Udlændingestyrelsen, der afgør, om en udlænding er uledsaget og mindreårig. Styrelsens afgørelse herom kan påklages til Flygtningenævnet.

Samtidig med anmodningen om udpegning af en repræsentant anmoder Udlændingestyrelsen en organisation, der er godkendt hertil af udlændinge- og integrationsministeren, om at indstille til Familieretshuset, hvem der skal udpeges som repræsentant for barnet. Røde Kors i Danmark er som organisation godkendt hertil.

Når der i det følgende henvises til en organisation, der er godkendt til at indstille personer til hvervet som repræsentant for uledsagede mindreårige udlændinge, nævnes derfor alene Røde Kors i Danmark. Hvis der godkendes andre organisationer efter udlændingelovens § 56 a, vil disse organisationer have samme opgaver som Røde Kors i Danmark i relation til udpegning af repræsentanter og midlertidige forældremyndighedsindehavere for uledsagede mindreårige udlændinge.

Ved modtagelsen af sagen i Familieretshuset visiteres sagen efter § 4 i lov om Familieretshuset. En sag om udpegning af en repræsentant efter § 56 a i udlændingeloven visiteres altid til behandling som en § 6-sag efter § 6 i lov om Familieretshuset. Dette skyldes, at sagen ikke kan afsluttes som en § 5-sag som beskrevet i § 26 i lov om Familieretshuset, og at § 7-sager alene er sager efter forældreansvarsloven.

Familieretshuset skal, når sagen er visiteret til behandling som en § 6-sag, efter § 26 i lov om Familieretshuset foretage oplysning af sagen.

Efter § 56 a, stk. 2, i udlændingeloven skal der som led i sagens behandling som udgangspunkt gennemføres en børnesamtale med barnet, hvis barnet er over 12 år. Samtalen kan dog undlades, hvis samtalen må antages at ville være til skade for barnet eller ikke have betydning for sagen. Er barnet under 12 år, skal der gennemføres en børnesamtale, hvis barnets modenhed og sagens omstændigheder tilsiger det. Børnesamtalen har til formål at afdække barnets synspunkter vedrørende udpegningen af den personlige repræsentant. Når der skal afholdes en samtale med barnet, vil det kunne være relevant at overveje, om samtalen af hensyn til barnets bedste skal foretages af en børnesagkyndig, f.eks. en psykolog.

Efter § 56 a, stk. 2, 4. pkt., i udlændingeloven kan børnesamtalen gennemføres af Røde Kors i Danmark som indstillende organisation. Dette vil ofte være hensigtsmæssigt, da Røde Kors i øvrigt har kontakten til barnet, og da Røde Kors foretager indstillingen af, hvem der skal være personlig repræsentant for barnet. Børnesamtalen vil derfor i mange tilfælde mest hensigtsmæssigt kunne afholdes, inden Røde Kors afgiver indstillingen.

Såfremt Røde Kors i Danmark har afholdt børnesamtalen, skal Familieretshuset i oplysningen af sagen være opmærksom på at sikre, at barnet i børnesamtalen har haft mulighed for at fremkomme med sine synspunkter. Familieretshuset har altid mulighed for at indkalde barnet til en supplerende børnesamtale som led i sagens oplysning, uanset at Røde Kors har afholdt en børnesamtale. Dette kan f.eks. være relevant, hvis der foreligger tvivl om, hvorvidt barnets synspunkter er tilstrækkeligt afdækket i den af Røde Kors gennemførte børnesamtale.

Røde Kors i Danmark skal til brug for Familieretshusets oplysning af sagen sende en indstilling til Familieretshuset. Indstillingen skal så vidt muligt indeholde følgende oplysninger:

- Navn, adresse og alder på barnet.
- Barnets udlændingenummer eller personidentitet.
- Navn, adresse og cpr-nummer på den indstillede repræsentant samt dennes sprogkunderskaber og arbejdsplads.
- Den indstillede repræsentants tilknytning til barnet.
- Privat straffeattest for den person, der indstilles som repræsentant, jf. punkt 2.3.
- Børneattest for den person, der indstilles som repræsentant, hvis barnet er under 15 år, jf. punkt 2.3.
- Oplysning om, hvorvidt Røde Kors i Danmark har afholdt børnesamtalen efter § 56 a, stk. 2, i udlændingeloven, samt i givet fald hvem der har afholdt børnesamtalen, hvordan børnesamtalen er afholdt og referat af barnets synspunkter.
- Hvis der ikke er gennemført en børnesamtale oplyses årsagen hertil.
- Samtykke fra den indstillede repræsentant til, at Familieretshuset indhenter almindelig straffeattest og børneattest, jf. punkt 2.3., hvis disse ikke er vedlagt indstillingen.
- Samtykke fra den indstillede repræsentant til at oplysningerne i ovennævnte attester kan videregives til Familieretshuset og familieretten.
- Hvis andre end den indstillede repræsentant har ønsket at blive udpeget som repræsentant for barnet, bør der angives en nærmere begrundelse for indstillingen.

Hvis en anden person end den, som Røde Kors i Danmark har indstillet, under Familieretshusets behandling af sagen giver udtryk for ønske om at blive udpeget som repræsentant for barnet, indhenter Familieretshuset med samtykke fra den pågældende ansøger eventuelle bemærkninger til anmodningen fra Røde Kors i Danmark. Det vil i sådanne situationer ofte være nødvendigt, at Familieretshuset afholder en supplerende børnesamtale med barnet med henblik på at afdække barnets synspunkter.

Når sagen er oplyst, skal Familieretshuset efter § 26 i lov om Familieretshuset træffe afgørelse om udpegning af en personlig repræsentant for barnet. Hvis sagen indeholder komplekse faktiske eller juridi-

ske problemstillinger skal Familieretshuset dog ikke træffe afgørelse, når sagen er oplyst, men i stedet indbringe sagen for familieretten til afgørelse, jf. § 27, stk. 2, nr. 1, i lov om Familieretshuset. En sag om udpegning af en repræsentant efter § 56 a i udlændingeloven vil dog sjældent indeholde komplekse faktiske eller juridiske problemstillinger, og det vil som klar hovedregel derfor være Familieretshuset, der træffer afgørelse om udpegning.

Udpegningen skal ske under hensyn til, hvad der er til barnets bedste. Der skal normalt altid udpeges en repræsentant, også selvom barnet ikke ønsker dette. Kun hvis der foreligger ganske særlige grunde, kan det undlades at udpege en repræsentant.

Familieretshuset eller familieretten underretter barnet, repræsentanten, Røde Kors i Danmark, Udlændingestyrelsen og eventuelt andre involverede om, hvem der er udpeget som repræsentant.

Af hensyn til barnet og behandlingen af asylansøgningen skal sager om udpegning af repræsentanter behandles hurtigst muligt.

Hvis Røde Kors i Danmark fremsender alle de ovennævnte oplysninger sammen med indstillingen, og når sagen er visiteret til behandling som en § 6-sag, hvor Familieretshuset træffer afgørelsen, bør sagen normalt straks kunne afgøres på skriftligt grundlag.

Opstår der under behandlingen af en sag om udpegning af en repræsentant spørgsmål om, hvorvidt en udlænding er uledsaget eller mindreårig, forelægges sagen for Udlændingestyrelsen.

#### *2.1.2. Ændring og ophør af hvervet som repræsentant*

Afgørelsen om udpegning af en personlig repræsentant for barnet kan efter udlændingelovens § 56 a, stk. 3, ændres, hvis en ændring er bedst for barnet. Afgørelse om ændring træffes som udgangspunkt af Familieretshuset, jf. § 26 i lov om Familieretshuset. Hvis sagen indeholder komplekse faktiske eller juridiske problemstillinger, træffes afgørelsen dog af familieretten.

I relation til ophør af hvervet som repræsentant henvises til udlændingelovens § 56 a, stk. 6.

Hvis de involverede myndigheder og organisationer bliver bekendt med, at en ophørsgrund er indtrådt, orienteres Familieretshuset herom. Familieretshuset meddeler herefter repræsentanten, Udlændingestyrelsen, Røde Kors i Danmark og eventuelt andre involverede, at hvervet er ophørt.

Dette gælder dog ikke, når hvervet ophører, fordi barnet fylder 18 år.

Tvivlsspørgsmål om, hvorvidt hvervet er ophørt, kan forelægges for Familieretshuset.

#### *2.1.3. Indbringelse for familieretten*

Familieretshusets afgørelser om udpegning af en repræsentant og afgørelser om ændring og dermed ophør af hvervet som repræsentant kan indbringes for familieretten efter § 39 i lov om Familieretshuset. Anmodning om indbringelse indgives til Familieretshuset, der indbringer afgørelsen for familieretten efter bestemmelserne i kapitel 13 i lov om Familieretshuset. Anmodningen om indbringelse skal indgives inden fire uger efter, at parten har fået meddelelse om afgørelsen, jf. § 41, stk. 1, i lov om Familieretshuset.

Familieretshuset skal dog i alle tilfælde indbringe sagen, da familieretten efter § 448 d, stk. 1, i retsplejeloven i særlige tilfælde kan behandle sagen, uanset at anmodningen er indgivet for sent.

Familieretshuset kan efter § 41, stk. 2, i lov om Familieretshuset bestemme, at indgivelse af en anmodning om indbringelse af Familieretshusets afgørelse for familieretten har opsættende virkning.

Familieretshuset har efter § 41, stk. 3, i lov om Familieretshuset mulighed for i visse situationer at genoptage en afgørelse, som en part har anmodet om at få indbragt for familieretten. For så vidt angår udpegningen af en repræsentant efter § 56 a i udlændingeloven, kan Familieretshuset genoptage afgørelsen, hvis anmodningen om indbringelse indeholder en ansøgning, som Familieretshuset ikke har taget stilling til, eller indeholder væsentlige nye oplysninger, sagen indeholder væsentlige oplysninger, som Familieretshuset ikke har taget stilling til, eller der er begået sagsbehandlingsfejl, der kan have betydning for afgørelsen.

Hvis afgørelsen om udpegning af en repræsentant efter § 56 a i udlændingeloven er truffet af familieretten efter § 27, stk. 2, nr. 1, i lov om Familieretshuset, kan familierettens dom ankes til landsretten efter bestemmelserne i retsplejeloven.

#### *2.1.4. Straffeattester m.v.*

Som nævnt i punkt 2.1.1. bør der så vidt muligt fremlægges straffeattest for den person, der indstilles til eller udpeges som repræsentant. Det drejer sig om:

- 1) Den private straffeattest, jf. § 11 i bekendtgørelse nr. 881 af 4. juli 2014 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregisteret) med senere ændringer. Denne attest kan den, der ønsker at blive udpeget som repræsentant, selv indhente. Ellers indhentes den af Røde Kors i Danmark eller Familieretshuset med den pågældendes samtykke.
- 2) Den særlige børneattest, hvis det pågældende barn er under 15 år, jf. § 36 i den ovennævnte bekendtgørelse. Denne attest kan først indhentes af Røde Kors i Danmark eller Familieretshuset i forbindelse med, at en person indstilles til eller udpeges som repræsentant for et bestemt barn. Indhentelsen kræver samtykke fra den pågældende.

Det bemærkes, at samtykke til indhentelse af ovennævnte attester bortfalder efter et år.

Straffeattesten og børneattesten bør normalt være udstedt inden for de seneste seks måneder.

#### *2.2. Midlertidig forældremyndighedsindehaver*

##### *2.2.1. Udpegning*

Når en uledsaget mindreårig udlænding, der er omfattet af ordningen om udpegning af en repræsentant, får meddelt opholdstilladelse i Danmark, skal der normalt altid udpeges en midlertidig forældremyndighedsindehaver for barnet efter § 28 i forældreansvarsloven.

Efter denne bestemmelse træffer Familieretshuset afgørelse om midlertidig forældremyndighed, hvis den ene eller begge indehavere af forældremyndigheden er forhindret i at træffe bestemmelser om barnets personlige forhold.

Forældremyndigheden betegnes i disse situationer som midlertidig. Dette betyder ikke, at forældremyndigheden kun vil gælde i en kortere periode. Tværtimod vil den midlertidige forældremyndighed ofte vare ved, indtil barnet fylder 18 år, medmindre forældremyndighedsindehaveren inden da indrejser i Danmark eller på anden måde bliver i stand til at udøve forældremyndigheden over barnet.

Anmodning fra Udlændingestyrelsen om udpegning af en midlertidig forældremyndighedsindehaver for en uledsaget mindreårig udlænding, der har fået opholdstilladelse i Danmark, sendes til Familieretshuset.

Samtidig anmoder Udlændingestyrelsen Røde Kors i Danmark om at undersøge, om den person, der har været personlig repræsentant for barnet efter § 56 a i udlændingeloven, har mulighed for at fortsætte som forældremyndighedsindehaver for barnet. Røde Kors i Danmark kan i bekræftende fald indstille, at repræsentanten udpeges som forældremyndighedsindehaver for barnet. Hvis repræsentanten ikke har

mulighed for at påtage sig forældremyndigheden, giver Røde Kors i Danmark meddelelse herom til Familieretshuset.

Ved modtagelsen af sagen i Familieretshuset visiteres sagen efter § 4 i lov om Familieretshuset. Efter § 6, stk. 2, nr. 2, i lov om Familieretshuset visiteres en sag om midlertidig forældremyndighed efter § 28 i forældreansvarsloven altid til behandling som en § 6-sag, hvor Familieretshuset træffer afgørelse efter § 26 i lov om Familieretshuset.

Familieretshuset skal, når sagen er visiteret til behandling som en § 6-sag i overensstemmelse med § 26 i lov om Familieretshuset, oplyse sagen. Hvis den person, som har været repræsentant for barnet, ikke har mulighed for at påtage sig at være forældremyndighedsindehaver for barnet, eller hvis Familieretshuset mener, at repræsentanten ikke er egnet som forældremyndighedsindehaver, kontakter Familieretshuset kommunen med anmodning om, at kommunen medvirker til, at der udpeges en egnet indehaver af forældremyndigheden, jf. § 57 i lov om social service.

Med hensyn til behandlingen af disse sager, herunder hvilke oplysninger der bør fremsendes til Familieretshuset m.v., henvises til punkt 2.1. I relation til inddragelse af barnets perspektiv, herunder Familieretshusets eventuelle børnesamtale med barnet, henvises til vejledning om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær.

Det bemærkes, at en ny børnesamtale med barnet efter omstændighederne kan undlades, hvis der for nylig har været afholdt en samtale med barnet i forbindelse med udpegningen af en repræsentant for barnet. Det skal i givet fald indgå i vurderingen, hvorvidt denne børnesamtale har været gennemført af Familieretshuset eller Røde Kors i Danmark.

Beslutningen om, hvem der skal udpeges som midlertidig forældremyndighedsindehaver, træffes på grundlag af en samlet vurdering af de foreliggende oplysninger om barnet og under hensyn til, hvad der må anses for bedst for barnet. Familieretshuset skal i vurderingen i overensstemmelse med § 4 i forældreansvarsloven have fokus på, at afgørelsen skal medvirke til at sikre barnets trivsel og beskytte barnet mod vold eller anden behandling, der udsætter barnet for skade eller fare, herunder at beskytte barnet mod at være vidne til vold.

Det fremgår af forarbejderne til § 56 a i udlændingeloven (L 23, folketingssamling 2002-03), at den person, der har været udpeget som repræsentant for barnet, som udgangspunkt bør fortsætte som midlertidig forældremyndighedsindehaver, således at der i størst muligt omfang sikres kontinuitet i barnets tilværelse.

Det bemærkes, at der skal udpeges en midlertidig forældremyndighedsindehaver, selvom der undtagelsesvist ikke har været udpeget en repræsentant for barnet.

Midlertidige forældremyndighedsafgørelser på grund af forældremyndighedsindehaverens hindring er nærmere beskrevet i punkt 7.1.1. i vejledning om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær, herunder også i relation til muligheden for at indbringe Familieretshusets afgørelse for familieretten.

Hvervet som midlertidig forældremyndighedsindehaver er ulønnet, og der kan ikke som alternativ udpeges en værge efter værgemålsloven.

### *2.2.2. Ændring og ophør af hvervet som midlertidig forældremyndighedsindehaver*

En afgørelse om midlertidig forældremyndighed kan efter § 30 i forældreansvarsloven ændres, hvis det er bedst for barnet. Ansøgning herom indgives til Familieretshuset.

Det følger af § 28 i forældreansvarsloven, at den midlertidige forældremyndighed automatisk bortfalder, når barnets forældremyndighedsindehaver ikke længere er forhindret i at træffe bestemmelser om barnets

personlige forhold, f.eks. fordi forældremyndighedsindehaveren indrejser i Danmark eller på anden måde bliver i stand til at udøve forældremyndigheden over barnet.

Derudover bortfalder den midlertidige forældremyndighed, når barnet fylder 18 år.

Den midlertidige forældremyndighed bortfalder således ikke, hvis f.eks. et nært familiemedlem til barnet indrejser i Danmark, medmindre den pågældende har forældremyndigheden over barnet.

### *3. Udpegning af midlertidig forældremyndighedsindehaver for børn der ikke er omfattet af ordningen med repræsentanter*

Som nævnt i punkt 1 gælder ordningen om udpegning af repræsentanter og midlertidige forældremyndighedsindehavere ikke for børn, der inden den 1. april 2003 er meddelt opholdstilladelse eller er registreret som asylansøgere efter udlændingelovens § 48 e, stk. 1.

Efter forarbejderne til loven skal der som hidtil kun udpeges en midlertidig forældremyndighedsindehaver for disse mindreårige udlændinge, når der konkret findes anledning hertil.

*Børne- og Socialministeriet, den 20. marts 2019*

MAI MERCADO

/ Carina Fogt-Nielsen